

МОДЕЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ АРХІТЕКТУРИ В ОРГАНІЗАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ ОБ'ЄДНАННЯ ПІДПРИЄМСТВ

© 2020 ПИЛИПЕНКО А. А., ХАЛЛІФАХ А.

УДК 657:330.34
JEL: M15; M41; P13

Пилипенко А. А., Халліфах А. Моделювання корпоративної архітектури в організації управлінського обліку об'єднання підприємств

Сучасні умови ведення бізнесу суттєво змінили вимоги до інформаційного й обліково-аналітичного забезпечення механізму управління підприємствами та їх інтегрованими об'єднаннями. Менеджмент підприємства вимагає значного розширення переліку номенклатур обліку та їх представлення у взаємозв'язку з бізнес-процесами підприємства, зростання достовірності облікових даних і швидкості формування управлінських звітів, відображення в процесі звітування нефінансових показників і ключових складових обраної підприємством бізнес-моделі. Здебільшого реалізація таких вимог є можливою у разі зміни підходу до організації управлінського обліку. Авторською гіпотезою при цьому є використання концепції опису корпоративної архітектури як основи процесу організації управлінського обліку. Метою статті є розвиток теоретико-методичних положень організації обліково-аналітичного процесу підприємств та їх інтегрованих об'єднань на основі імплементації до бухгалтерського обліку здобутків методології моделювання корпоративної архітектури. В основу реалізації поставленої мети покладено проєктний підхід. У результаті реалізації проєкту організації обліку передбачено підвищення аналітичних можливостей обліку, розгортання заснованої на даних обліку системи бізнес-аналізу, виділення контурів підтримки стратегічного менеджменту та розширення прогностичної функції обліку тощо. Для формування моделі корпоративної архітектури використано методологію TOGAF та мову моделювання Archimate. У розробленій моделі відображено структуру функції обліку та її зв'язок з рештою елементів корпоративної архітектури. Наявність подібних функціональних моделей дозволила ідентифікувати перелік користувачів облікової інформації та розробити концепцію розвитку управлінського обліку.

Ключові слова: управлінський облік, архітектура підприємства, модель корпоративної архітектури, проєкт організації обліку.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-4-319-327>

Рис.: 4. **Бібл.:** 23.

Пилипенко Андрій Анатолійович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і бізнес-консалтингу, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: aapil@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6520-3146>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/L-6795-2013>

SPIN: <http://elibrary.ru/7757-3426>

Халліфах Ахмед Мохаммед Саєд – аспірант кафедри обліку і бізнес-консалтингу, Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харків, 61166, Україна)

E-mail: alryaniahmad@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1655-6842>

УДК 657:330.34
JEL: M15; M41; P13

Пилипенко А. А., Халліфах А. Моделирование корпоративной архитектуры в организации управленческого учета объединения предприятий

Современные условия ведения бизнеса существенно изменили требования к информационному и учетно-аналитическому обеспечению механизма управления предприятиями и их интегрированными объединениями. Менеджмент предприятий требует значительного расширения перечня номенклатур учета, представленных во взаимосвязи с бизнес-процессами предприятия, повышения достоверности учетных данных, роста скорости формирования управленческих отчетов, отражения в отчетности нефинансовых показателей и ключевых элементов выбранной предприятием бизнес-модели. В большинстве случаев реализация таких требований возможна в случае изменения подхода к организации управленческого учета. Авторская гипотеза при этом предполагает использование концепции корпоративной архитектуры как основы процесса организации управленческого учета. Целью статьи является развитие теоретико-методического базиса организации учетно-аналитического процесса предприятий и их интегрированных объединений на основе приложения к бухгалтерскому учету достижений методологии моделирования корпоративной архитектуры. Реализация поставленной цели базируется на проектной методологии. В результате реализации проекта организации учета предусмотрены повышение аналитических возможностей учета, развертывание основанной на данных учета системы бизнес-анализа, выделение контуров информационного обеспечения стратегического менеджмента и расширение прогностической функции учета. Для формирования модели корпоративной архитектуры использованы методология TOGAF и язык моделирования Archimate. В разработанных моделях отобразены структура функции учета и ее связь с остальными элементами корпоративной архитектуры. Наличие подобных функциональных моделей позволило идентифицировать перечень пользователей учетной информации и разработать концепцию развития управленческого учета.

Ключевые слова: управленческий учет, архитектура предприятия, модель корпоративной архитектуры, проект организации учета.

Рис.: 4. **Библ.:** 23.

Пилипенко Андрей Анатольевич – доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедрой учета и бизнес-консалтинга, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеця (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: aapil@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6520-3146>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/L-6795-2013>

SPIN: <http://elibrary.ru/7757-3426>

Халлифак Ахмед Мохаммед Саед – аспірант кафедри учета и бизнес-консалтинга, Харьковский национальный экономический университет им. С. Кузнеца (просп. Науки, 9а, Харьков, 61166, Украина)

E-mail: alryaniahmad@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1655-6842>

UDC 657:330.34
JEL: M15; M41; P13

Pylypenko A. A., Khalleefah A. Modeling the Corporate Architecture in the Managerial Accounting of the Merger of Enterprises

The current business conditions have significantly changed the requirements for the information and accounting-analytical provision of the management mechanism of enterprises and their integrated associations. Management of enterprises requires a significant expansion of the list of accounting items submitted in conjunction with the enterprise's business processes, increasing the reliability of credentials, increasing the speed of management report generation, reflection in the reports of the non-financial indicators and key elements of the business model chosen by the enterprise. In most cases, such requirements can be implemented if the approach to managerial accounting is changed. The authors' hypothesis involves the use of the concept of corporate architecture as the basis of the managerial accounting process. The article is aimed at developing the theoretical-methodical basis of the organization of accounting-analytical process of enterprises and their integrated associations on the basis of applying the achievements of the methodology of modeling corporate architecture to accounting. Implementation of the goal set is based on the projecting methodology. As result of implementation of the accounting management project, the authors envisage an increase of the capabilities of accounting analytics, the deployment of a data-based business analysis system, the outlining of the information provision of strategic management, and the expansion of the predictive accounting function. The TOGAF methodology and Archimate modeling language are used to form a corporate architecture model. The models that have been developed show the structure of the accounting function and its relationship to other elements of the corporate architecture. The existence of such functional models made it possible to identify the list of users of the accounting information and to develop a concept of managerial accounting development.

Keywords: managerial accounting, enterprise architecture, corporate architecture model, accounting management project.

Fig.: 4. **Bibl.:** 23.

Pylypenko Andriy A. – D. Sc. (Economics), Professor, Head of the Department of Accounting and Business Consulting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave. , Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: aapil@ukr.net

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6520-3146>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/L-6795-2013>

SPIN: <http://elibrary.ru/7757-3426>

Khalleefah Ahmed Mohammed Saed – Postgraduate Student of the Department of Accounting and Business Consulting, Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics (9a Nauky Ave. , Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: alryaniahmad@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-1655-6842>

У сучасних умовах прискорення темпів змін у господарському середовищі успіх діяльності будь-якого підприємства залежить від швидкості прийняття рішень системою менеджменту. Дієвість таких рішень багато в чому залежить від якості, достовірності й оперативності інформації, покладеної в основу вибору тієї чи іншої альтернативи. Цілком зрозумілим є те, що значна питома вага потрібної для прийняття рішень інформації формується в системі бухгалтерського обліку. Водночас не завжди облікової інформації достатньо для вироблення рішення. З оглядом на об'єктивну потребу в інформації стали з'являтися нові види обліку, такі як управлінський, стратегічний, екологічний тощо, з неоднозначним ставленням науковців і практиків до їх змісту та предметної області. Певною проблемою є незгодування системи бухгалтерського обліку з іншими видами інформації, які вкрай потрібні для прийняття рішень, але формуються за межами бухгалтерського обліку. Це, наприклад, маркетингова інформація або інформація за результатами опитування ключових стейкхолдерів підприємства. Навіть відомості

щодо подій навколо підприємства лише корелюють з обліково-аналітичною інформацією, оскільки бухгалтерський облік орієнтовано тільки на висвітлення динаміки ресурсів і зобов'язань підприємства, які містяться у його внутрішньому середовищі. Відповідно, виникає проблема розбудови такої організації системи бухгалтерського обліку, яка узгоджуватиме різні джерела інформації у єдиному контурі прийняття стратегічних та оперативних рішень.

Існують численні джерела, які присвячені удосконаленню облікового процесу та його організації. Наявні дослідження охоплюють різні види обліку та в цілому еволюціонують відповідно до зміни облікової парадигми. Початково, як це представлено у працях М. Кужельного [5], С. Левицької [5], Р. Островерхої [8] та В. Рожелюк [10], організація обліку висвітлювала питання побудови системи фінансового обліку з переважною орієнтацією на забезпечення її відповідності законодавчим вимогам. Далі дослідники все більше уваги починають приділяти питанням задоволення інформаційних запитів користувачів та прийняттю управлінських рішень. Дослідження

у сфері організації обліку висвітлюють вже переважно управлінський облік. Це, наприклад, розробки С. Друри [20], Т. Висоцької [4], П. Етріл [19], М. Криволеної [4], Е. Маклейни [19], Д. Платт [17] та Р. Хілтон [17]. У подальшому розробки у сфері організації обліку орієнтуються на задоволення інформаційних запитів ще більш широкого кола користувачів облікової інформації. Дослідники вибудовують систему обліку в рамках парадигми стратегічного (розробки С. Вінг [23], Н. Єршової [2] та М. Хейдман [21]) обліку, обліку за теорією обмежень (С. Брагг [15] та Д. Єгоров [1]) або навіть розвивають парадигму облікового інжинірингу (праці І. Садовської [11], В. Ткача [13] та М. Шумейко [13]). Такі розробки є вельми цінними, але переважно акцентують увагу лише на розбудові контурів збирання інформації.

В авторського бачення є істотна відмінність від перелічених розробок. Організація обліку має розглядатися як ієрархічний багатоступеневий процес, верхній рівень якого має відношення не стільки до облікового процесу, скільки до трансформації системи управління підприємством в цілому. Організація обліку на підприємстві в умовах цифрової трансформації зводиться до впровадження нових або зміни наявних інформаційних систем, вагоме але не виключне значення в яких має бухгалтерський облік. Відповідно, й розглядати проект організації обліку необхідно як складову проекту автоматизації діяльності або проекту впровадження системи управління бізнес-процесами тощо. Звісно, можуть існувати виключення з цього правила, але навіть у разі самостійної ролі проекту організації обліку він має підпорядковуватися вимогам системи управління, а отже, означені вище розробки вимагають певного розширення.

Виключенням є дослідження Д. Слїнькова [12] (процес організації управлінського обліку базується на чіткій ідентифікації центрів фінансової відповідальності та стратегії ведення бізнесу), а також В. Печерських і Г. Бельцева [9] (організація обліку представлена як завершальний етап впровадження системи управління бізнес-процесами підприємства). Але навіть дослідження [9; 12] можуть бути удосконалені їх переорієнтацію на концепцію корпоративної архітектури. В загальному випадку дослідники під корпоративною архітектурою (в рамках концепції «enterprise architecture») розуміють устояний набір моделей організації, пов'язаних певною логікою, які розкривають всі істотні складові діяльності компанії. Це тлумачення повною мірою відповідає методологіям TOGAF (The Open Group Architecture Framework) [22], BIZBOK (Business Architecture Body of Knowledge) [16] та цілому ряду інших стандартів опису корпоративної архітектури. Архітектура підприємства (корпоративна архітектура) може бути масштабована до будь-якого рівня деталізації (агрегації).

З огляду на це й на об'єктивне поширення в економіці відносин інтеграції та кооперації в назві статті зроблено акцент на об'єднанні підприємств. Тобто об'єднання підприємств передбачає висвітлення можливості масштабування описаного у статті підходу без відображення специфічних (особливо у її законодавчому розумінні) особливостей консолідації інформації. Такі особливості мають самостійний предмет дослідження та переважно описуються охарактеризованими дослідженнями у сфері організації облікового процесу.

Метою статті постав розвиток теоретико-методичних положень організації обліково-аналітичного процесу підприємств та їх інтегрованих об'єднань на основі імплементації до бухгалтерського обліку як наукового знання здобутків методології моделювання корпоративної архітектури.

В основу реалізації мети статті покладемо твердження (авторську гіпотезу), що обліковці не приділяють уваги іншим різновидам інформації. Головним аргументом при цьому стає те, що збирання такої подібної інформації виходить за рамки відповідальності бухгалтера на підприємстві. Водночас, наприклад, маркетингологи не володіють на достатньому рівні прийомми бухгалтерського обліку й обмежують власні можливості для вироблення рішень. Навіть якщо взяти до уваги концепцію інтегрованої звітності, яка зараз здобуває значного поширення, бухгалтерський облік не здатний надати характеристику всім елементам бізнес-моделі, покладеної в основу інтегрованого бюджетування.

Отже, авторською гіпотезою є можливість об'єднання всіх видів інформації в рамках опису корпоративної архітектури. Корпоративна архітектура або методологія архітектури підприємства, як правило, використовується для крупних проектів, але, на думку авторів, її трансляція на рівень всіх суб'єктів господарювання (особливо на рівень об'єднання таких суб'єктів) надасть змогу об'єднати зусилля всіх осіб, які генерують і використовують інформацію в рамках власної предметної області, відмінної від бухгалтерського обліку та звітності. Ця авторська гіпотеза базується на тому, що облік майже ніколи не розглядається як складова корпоративної архітектури, але при цьому бухгалтерський облік необхідно зв'язувати з прийняттям управлінських рішень (така вимога доволі часто декларується у науковій літературі, але зв'язування, як правило, відбувається через використання наявної інформації, але не через організацію продукування потрібної інформації).

Головна складність тут полягає у тому, що необхідно мати перелік можливих рішень, прийняття яких базуватиметься на формах управлінської звітності. У цьому випадку саме підхід до формування корпоративної архітектури може стати у нагоді для визначення ключових рішень. У цьому

випадку автор орієнтується на тлумачення архітектури, надане А. Левенчуком [6] (на додаток до TOGAF [22] та BIZBOK [16]), як головних аспектів її існування. При цьому передбачаються два підходи до формування моделі управлінського обліку, які відповідно до [6] описуються як «чорний ящик» та «білий ящик». Перший з таких описів визначає місце функції обліку в загальній архітектурі підприємства, тоді як другий визначає внутрішню структуру системи управлінського обліку.

Здійснювати опис та визначати структуру чорного та білого «ящиків» будемо на основі мови моделювання корпоративної архітектури Arhimate [18]. Для кожного з зазначених випадків метою моделювання є покращення певних характеристик системи управлінського обліку (відповідно до термінології [6] таке покращення ідентифікується як створення цільової системи). Цільовою системою у цьому випадку може бути створення системи управлінського обліку (у разі її відсутності на підприємстві), підвищення аналітичних і прогностичних можливостей управлінського обліку (при покращенні наявного рівня організації обліку), розгортання заснованої на даних

управлінського обліку системи бізнес-аналізу, виділення контурів підтримки стратегічного менеджменту, розширення прогностичної функції обліку тощо. Виділення цільової системи також може розглядатися як складова проекту організаційного розвитку підприємства, пов'язана зі зміною функціональності корпоративної інформаційної системи. Формування подібної цільової системи відбувається як результат реалізації певного проекту. На рис. 1 цільова система представлена як результат проекту, що виконується суб'єктом організації обліку, який, своєю чергою, взаємодіє з менеджментом підприємства. Тобто мається на увазі, що формування звітності має бути пов'язано з певним рішенням з боку менеджменту підприємства та тими особами, які приймають такі рішення. Зазначений зв'язок на рис. 1 реалізовано регламентацією каналів взаємодії і сервісів, що надає цільова система.

Отже, при розробці проекту організації обліку пропонується орієнтація на стейкхолдерський підхід (для визначення інтересів користувачів облікової інформації та визначення складу учасників проекту). Подальше викладення матеріалу відбуватиметься з точки зору комплексного суб'єкта організації, який

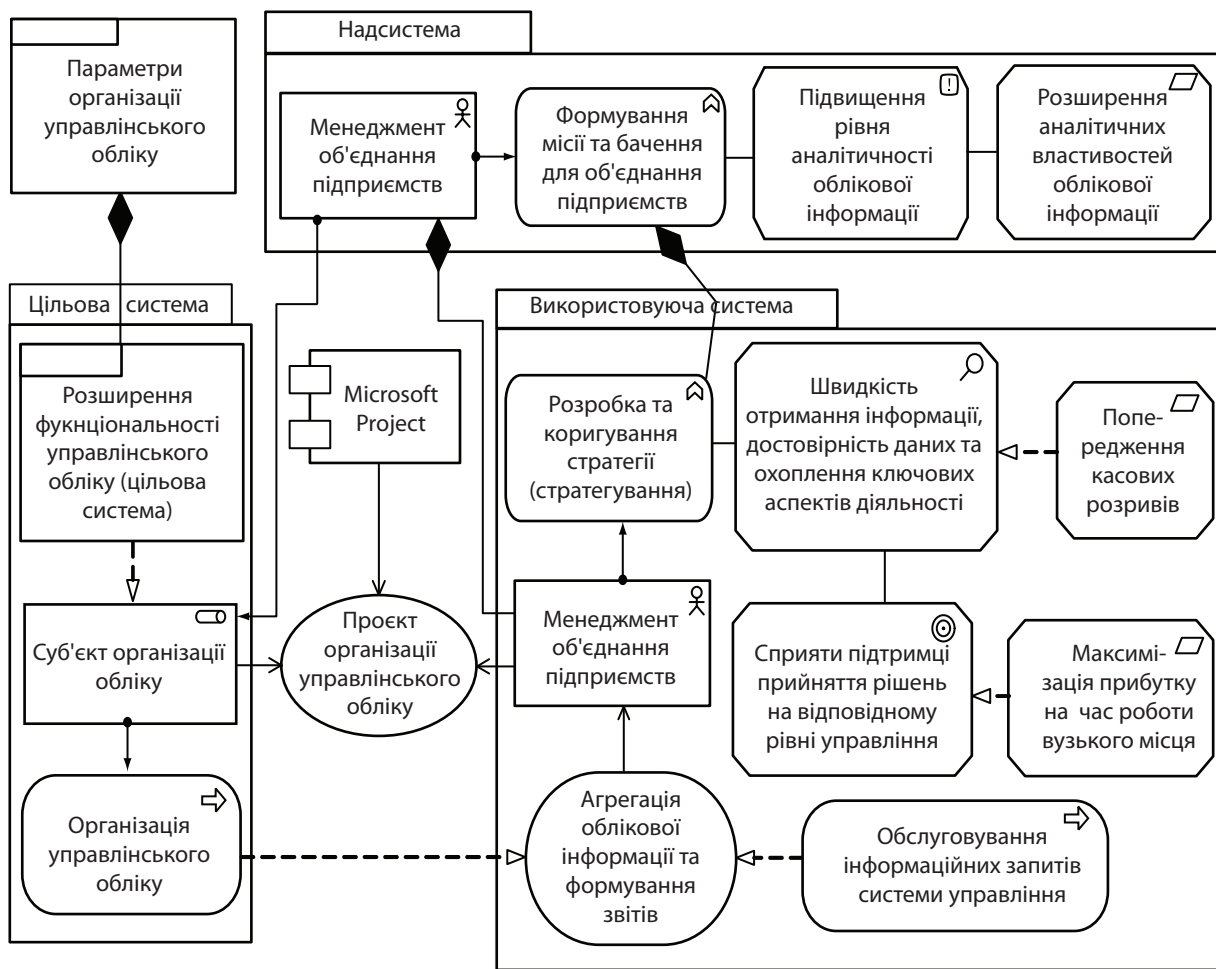

Рис. 1. Реалізація проектного підходу до розбудови системи обліково-аналітичної інформації

формується з представників менеджменту об'єднання підприємств (через це на рис. 1 суб'єкт організації задано як певна роль, яка призначається виконавцям).

Під час формування проекту організації обліку доречним є використання ще одного здобутку методології розбудови корпоративної архітектури, коли підприємство розглядається учасником мережі виробничої кооперації (у термінології Н. Шматько [14]) або ланцюга створення цінності (в тлумаченні В. Печерських [9]). Дійсно, визначення бухгалтерського обліку, надане у профільному законі України [3], орієнтує облікову інформацію на задоволення потреб зацікавлених користувачів. Орієнтація на корпоративну архітектуру дозволяє чітко визначити ієрархію запитів таких користувачів. На рис. 1 подано логіку наслідування вимог різних системних рівнів під час організації обліку, яку задано з використанням відносин складу мови моделювання ArchiMate [18]. Відразу звернемо увагу, що визначення місця підприємства в мережі виробничої кооперації дозволяє врахувати подане на початку статті обмеження спроможності обліку фіксувати відомості щодо оточення підприємства. У цьому випадку чітко формалізуються потреби в інформації та можливості для її відображення.

Отже, означена на рис. 1 схема визначає загальну логіку організації обліку в об'єднанні підприємств. Її особливість полягає у врахуванні наявності системи більш високого рівня (над системи) та її очікувань щодо параметрів роботи системи управлінського обліку. Слід зробити наголос на недоречності розгляду обліку як окремої функції та відокремленої її реалізації. Однак саме таке бачення наявне в охарактеризованих вище роботах [4; 5; 10; 11]. У зазначених роботах робиться наголос на орієнтації обліку на задоволення потреб користувачів, але, на думку авторів, проект організації обліку має розглядатися як складова циклів розвитку підприємства. Більш того, архітектурний підхід дозволяє зв'язати процесну, корпоративну та організаційні моделі життєдіяльності об'єднання підприємств. Кожна з таких моделей матиме власні інформаційні запити, які й має задовольняти означений на рис. 1 проект організації обліку (в рамках також визначеної на рис. 1 сукупності вимог до обліково-аналітичної інформації). Визначити параметри потрібної для системи менеджменту інформації пропонується на основі концепції цифрового двійника підприємства. Такий двійник, відображений на рис. 2, за своєю суттю є моделлю життєвого циклу підприємства на стадії експлуатації.

Подана на рис. 2 схема відображає практики діяльності підприємства (в термінах стандарту ISO 15288). Перелік практик у поданому на рис. 2 агрегованому вигляді базується на роботі В. Печерських та Г. Бельцева [9]. Він відрізнятиметься для умов кожного окремого об'єднання підприємств. Звернемо увагу, що на рис. 2 відображено логіку перенесення вимог

до обліково-аналітичної інформації (подано логіку трансляції елементів рис. 1 на рис. 2). Архітектурний підхід дозволяє розглядати окремі моделі як складову комплексної моделі діяльності підприємства з точки зору різних аспектів моделювання та інтересів різних зацікавлених осіб. У такому випадку повна сукупність вимог до обліково-аналітичної інформації має робитися на окремій схемі та відображатися як додаток до проекту організації обліку, але з урахуванням обмежень на обсяг статті нами наведено лише приклад формування вимог до системи обліку.

Наведена на рис. 2 схема дозволяє розвинути управління бізнес-процесами підприємства через співвіднесення управлінського обліку з системою бізнес-процесів підприємства. Підхід до виділення бізнес-процесів зараз є доволі поширеним, але представники цього підходу розглядають облік лише як один із допоміжних процесів. Корпоративна архітектура дозволяє зв'язати облікові номенклатури (формалізуються через такий елемент мови архітектурного моделювання ArchiMate [18], як інформаційний об'єкт) з практиками життєвого циклу. Тим самим вирішуються два завдання. По-перше, визнається місце процесів збирання та аналізу облікової інформації в загальній сукупності бізнес-процесів підприємства. По-друге, формується перелік облікових номенклатур, потрібних для управління бізнес-процесами (тобто наведена на рис. 2 модель життєвого циклу цільової системи виступає основою організації обліково-інформаційного забезпечення діяльності підприємства). В цьому контексті формування облікових номенклатур необхідним є врахування пропозицій С. Легенчука [7] щодо наявності декількох реальностей (облікової, господарської тощо) сприйняття подій, введених як складовий елемент до поданої на рис. 2 моделі. Тобто фіксування факту настання певної події в обліку сприймається з огляду на інтерпретацію цього факту. Варіанти такої інтерпретації задаються за допомогою правил взаємодії системи обліку з менеджментом підприємства (такі правила визначаються через елемент інтерфейсу мови моделювання ArchiMate [18]). Тобто наявність різних варіантів сприйняття фактів господарської реальності вимагає відповідної регламентації в рамках корпоративної архітектури. Інформаційні та бізнес-об'єкти архітектурної моделі у такому випадку визначатимуть потреби в обліково-інформаційній підтримці виконання тієї чи іншої практики діяльності підприємства. Агрегація зазначених бізнес-об'єктів дозволила отримати подану на рис. 3 модель організації управлінського обліку як «чорного ящика».

Головною гіпотезою, яку доводить подана на рис. 3 модель, є наявність тісного зв'язку між обліковими номенклатурами та важелями реалізації управлінських рішень. Тобто у ролі важелів і показників можуть розглядатися лише ті облікові

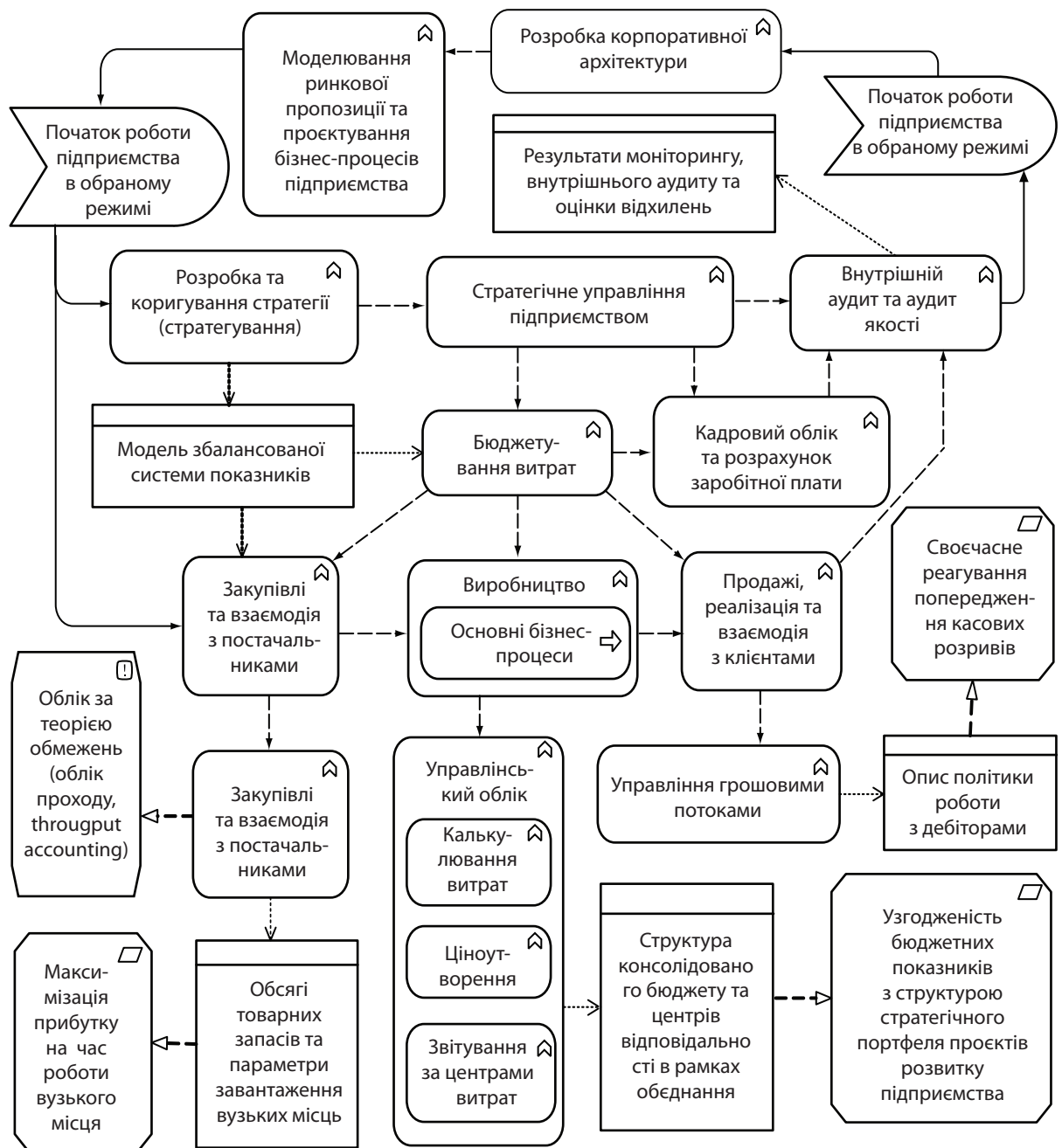

Рис. 2. Агреговане представлення цифрового двійника підприємства як базис для розгортання системи обліково-аналітичної інформації

номенклатури, які відповідають інформаційним запитам осіб, які приймають рішення. Решта складових архітектурної моделі обліку відповідають лише за накопичення даних. Отже, архітектурний підхід дозволяє полегшати реалізацію розширення функціональності системи формування обліково-аналітичної інформації за рахунок чіткого усвідомлення інформаційних запитів користувачів. На основі таких запитів розроблятиметься модель організації управлінського обліку як «білого ящика» (тобто з відображенням всієї сукупності процесів збору, обробки й передавання інформації). Перевагою архітектурного моделювання є можливість співвіднесення таких процесів обробки інформації з відповідним програмним і технічним

забезпеченням. В результаті отримуємо наведену на рис. 4 модель концепції автоматизації управлінського обліку.

У поданій на рис. 4 моделі враховано зміни, які впроваджується реалізацією поданої на рис. 1 цільової системи. Додавання розширеної функціональності реалізовано через відображення нових сервісів, виконуваних управлінським обліком, та інтерфейсів взаємодії між модулями реалізації функції обліку.

Таким чином, у статті відображено реалізацію авторської гіпотези щодо підпорядкування проекту організації управлінського обліку опису корпоратив-

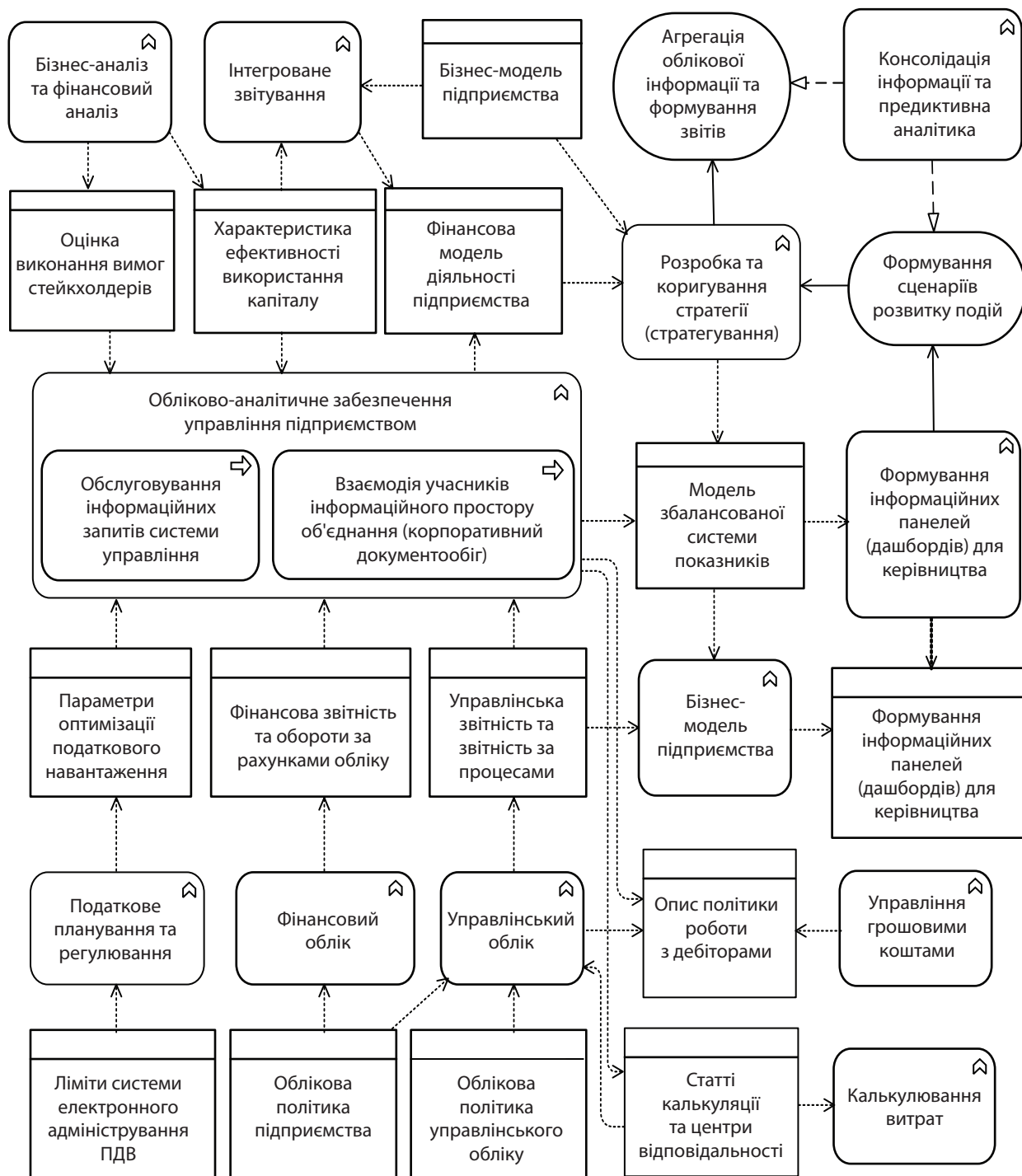

Рис. 3. Опис моделі агрегації обліково-аналітичної інформації (модель управлінського обліку як «чорної скриньки»)

ної архітектури об'єднання підприємств, виконаного відповідно до стандарту TOGAF та з використанням мови архітектурного моделювання Archimate. Таке моделювання орієнтоване на опис цільової системи (підвищення аналітичних можливостей обліку, розгортання заснованої на даних обліку системи бізнес-аналізу, виділення контурів підтримки стратегічного менеджменту та розширення прогностичної функції обліку тощо) та переліку практик, що забезпечують появу, реалізацію та постійне удосконалення цієї системи. В розробленій системі архітектурних моделей

відображено структуру функції обліку та її зв'язок з рештою елементів корпоративної архітектури. Наявність декількох функціональних моделей дозволяє ідентифікувати перелік користувачів облікової інформації та розробити концепцію розвитку управлінського обліку.

Перевагою архітектурної моделі є можливість для кожного з її елементів (у блоці властивості елемента) вказувати шифр чи назву управлінського звіту, який супроводжуватиме те чи інше рішення. У статті не наведено реалізацію цього підходу, оскільки вона

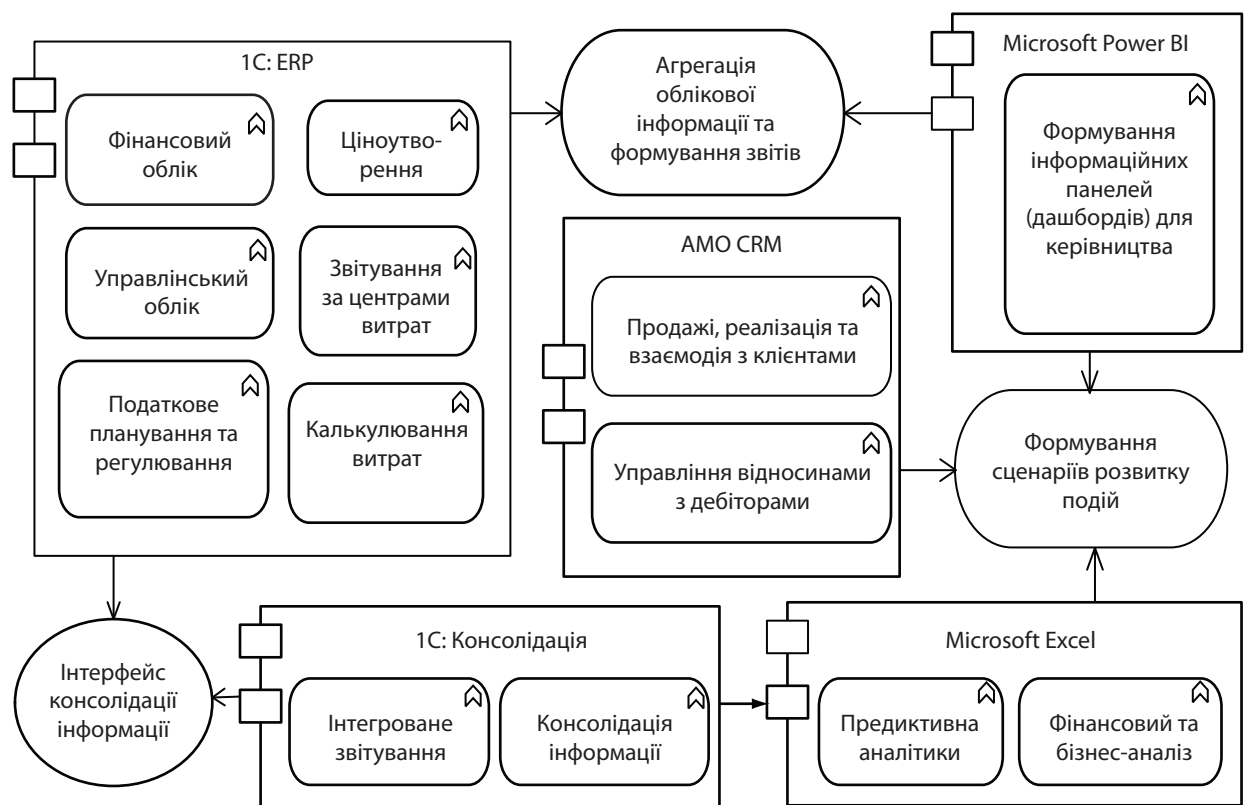

Рис. 4. Концепція автоматизації управлінського обліку

вимагає прив'язування до діяльності конкретного суб'єкта господарювання й становитиме перспективи подальших розробок авторів. Також у статті зроблено наголос на необхідності врахування участі підприємства у мережах коопераційної взаємодії. В результаті формується холархія інформаційних потреб користувачів обліково-аналітичної інформації. Відповідно, подальші розробки авторів полягатимуть у дослідженні специфічних особливостей консолідації інформації (особливо в частині, яка розширює її законодавче розуміння до створення інформаційного простору взаємодії учасників об'єднання підприємств) та розробці методичного підходу до масштабування авторських пропозицій. ■

ЛІТЕРАТУРА

- Егоров Д. Е. Управление запасами в цепях поставок. М. : Издательские решения, 2018. 376 с.
- Єршова Н. Ю. Стратегічний управлінський облік в умовах інноваційно-орієнтованої моделі економіки : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2019. 392 с.
- Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1996 № 966-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
- Кривополенова М., Высоцкая Т. Организация управленческого учета на современном предприятии: производственный и управленческий учет. Saarbrücken : LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018. 60 с.
- Кужельний М. В., Левицька С. О. Організація обліку. Київ : Центр навч. літ., 2019. 352 с.
- Левенчук А. И. Системное мышление. М. : Издательские решения, 2018. 440 с.
- Легенчук С. Ф. Багатоваріантність в бухгалтерському обліку: історико-теоретичні аспекти. Житомир : ЖДТУ, 2017. 204 с.
- Островерха Р. Організація обліку. Київ : Центр навч. літ., 2017. 568 с.
- Печерских В., Бельцев Г. Внедрение ERP-решений на платформе «1С:Предприятие 8». СПб. : БХВ-Петербург, 2015. 160 с.
- Рожельюк В. М. Організація бухгалтерського обліку діяльності переробних підприємств : монографія. Київ : ННЦ ІАЕ, 2013. 488 с.
- Садовська І. Б. Бухгалтерський інжиніринг у системі управління бізнес-процесами підприємств // Оцінка методики обліково-аналітичного та контрольного забезпечення діяльності суб'єктів господарювання в умовах глобалізації економіки : кол. монографія / за ред. І. Б. Садовської. Луцьк : РВВ ЛНТУ, 2017. С. 105–114.
- Слиньков Д. Г. Управленческий учет: постановка и применение. СПб. : Питер, 2010. 304 с.
- Ткач В. И., Шумейко М. В. Инжиниринговая теория бухгалтерского учета. Азов : ООО «АзовПечать», 2013. 460 с.
- Шматько Н. М. Організаційний розвиток великомасштабних економіко-виробничих систем: підтримка стійкості та інституціоналізація взаємодії : монографія. Харків : ПП «Технологічний центр», 2019. 368 с.
- Bragg S. M. Throughput accounting. A guide to constraint management. New Jersey : John Wiley & Sons, Inc., 2007. 195 с.

16. Business Architecture Body of Knowledge (BIZBOK). URL: <http://www.businessarchitectureguild.org/Documents/Final.pdf>
17. Hilton R. W., Platt D. E. *Managerial Accounting. Creating Value in a Dynamic Business Environment*. New York : McGraw-Hill, 2014. 846 c.
18. The ArchiMate 3.1 Specification. URL: <http://pubs.opengroup.org/architecture/archimate3-doc/toc.html>
19. Atrill P., McLaney E. *Management Accounting for Decision Makers*. England : Prentice Hall, 2009. 561 c.
20. Drury C. *Management and Cost Accounting*. United Kingdom : Cengage Learning, 2017. 866 c.
21. Heidmann M. *The Role of Management Accounting Systems in Strategic Sensemaking*. Frankfurt : Gabler Verlag, 2008. 242 c.
22. The TOGAF Standard. Version 9.2. U.S. : The Open Group, 2018. 532 c.
23. Wing S. L. *Strategic Management Accounting: A Practical Guidebook with Case Studies*. Singapore : Springer Singapore, 2018. 263 c.

REFERENCES

- Atrill, P., and McLaney, E. *Management Accounting for Decision Makers*. England: Prentice Hall, 2009.
- "Business Architecture Body of Knowledge (BIZBOK)". <http://www.businessarchitectureguild.org/Documents/Final.pdf>
- Bragg, S. M. *Throughput accounting. A guide to constraint management*. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc., 2007.
- Drury, C. *Management and Cost Accounting*. United Kingdom: Cengage Learning, 2017.
- Heidmann, M. *The Role of Management Accounting Systems in Strategic Sensemaking*. Frankfurt: Gabler Verlag, 2008.
- Hilton, R. W., and Platt, D. E. *Managerial Accounting. Creating Value in a Dynamic Business Environment*. New York: McGraw-Hill, 2014.
- Krivopolenova, M., and Vysotskaya, T. *Organizatsiya upravlencheskogo ucheta na sovremennom predpriyatii: proizvodstvennyy i upravlencheskiy uchet* [Organization of Management Accounting in a Modern Enterprise: Production and Management Accounting]. Saarbrücken: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2018.
- Kuzhelnyi, M. V., and Levytska, S. O. *Orhanizatsiia obliku* [Organization of Accounting]. Kyiv: Tsentri navch. lit., 2019.
- [Legal Act of Ukraine] (1996). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>

- Lehenchuk, S. F. *Bahatovariantnist v bukhholderskomu obliku: istoriko-teoretychni aspekty* [Versatility in Accounting: Historical and Theoretical Aspects]. Zhytomyr: ZhDTU, 2017.
- Levenchuk, A. I. *Sistemnoye myshleniye* [Systemic Thinking]. Moscow: Izdatelskiye resheniya, 2018.
- Ostrovierkha, R. *Orhanizatsiia obliku* [Organization of Accounting]. Kyiv: Tsentri navch. lit., 2017.
- Pecherskikh, V., and Beltsev, G. *Vnedreniye ERP-resheniy na platforme «1S:Predpriyatiye 8»* [Implementation of ERP-solutions on the Platform "1C: Enterprise 8"]. St. Petersburg: BKhV-Peterburg, 2015.
- Rozheliuk, V. M. *Orhanizatsiia bukhholderskoho obliku diialnosti pererobnykh pidpriemstv* [Organization of Accounting for the Activities of Processing Enterprises]. Kyiv: NNTs IAE, 2013.
- Sadovska, I. B. "Bukholderskiy inzhynirnyh u systemi upravlinnia biznes-protsesamy pidpriemstv" [Accounting Engineering in the Business Process Management System of Enterprises]. In *Otsinka metodyky oblikovo-analitychnoho ta kontrolnoho zabezpechennia diialnosti subiektiv hospodariuvannia v umovakh hlobalizatsii ekonomiky*, 105-114. Lutsk: RVV LNTU, 2017.
- Shmatko, N. M. *Orhanizatsiinyi rozvytok velykomasshtabnykh ekonomiko-vyrobnychkykh system: pidtrymka stiikosti ta instyutsionalizatsiia vzaemodii* [Organizational Development of Large-scale Economic and Production Systems: Maintaining Sustainability and Institutionalization of Interaction]. Kharkiv: PP «Tekhnolohichniy tsentr», 2019.
- Slinkov, D. G. *Upravlencheskiy uchet: postanovka i primeniye* [Management Accounting: Statement and Application]. St. Petersburg: Piter, 2010.
- "The ArchiMate 3.1 Specification". <http://pubs.opengroup.org/architecture/archimate3-doc/toc.html>
- The TOGAF Standard. Version 9.2*. U. S.: The Open Group, 2018.
- Tkach, V. I., and Shumeyko, M. V. *Inzhiniringovaya teoriya bukhgalterskogo ucheta* [The Engineering Theory of Accounting]. Azov: OOO «AzovPechat», 2013.
- Wing, S. L. *Strategic Management Accounting: A Practical Guidebook with Case Studies*. Singapore: Springer Singapore, 2018.
- Yegorov, D. Ye. *Upravleniye zapasami v tsepyakh postavok* [Supply Chain Management]. Moscow: Izdatelskiye resheniya, 2018.
- Yershova, N. Yu. *Stratehichniy upravlinskiy oblik v umovakh innovatsiino-orientovanoi modeli ekonomiky* [Strategic Management Accounting in Terms of Innovation-oriented Model of the Economy]. Kharkiv: FOP Liburkina L. M., 2019.